

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.001.03.2018
R/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	R/18/001 – Realizacja programu „Rodzina 500 plus”
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
<i>Kontroler</i>	Piotr Lewandowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/74/2018 z dnia 11.04.2018 r. oraz nr LGD/79/2018 z dnia 16.04.2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, ul. Janiny Bartkiewiczówny 93, 87-100 Toruń, (dalej: „ROPS”)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Adam Szponka, Dyrektor ROPS (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu realizował zadania koordynacji w zakresie świadczenia wychowawczego¹. W ramach posiadanych zasobów finansowo-kadrowych wykonywał działania mające na celu sukcesywną obsługę otrzymywanych wniosków. Zgodnie z obowiązującymi wymogami ROPS realizował obowiązek sprawozdawczy w zakresie ww. zadań. W związku z przejęciem z dniem 1 stycznia 2018 r. przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego koordynacji świadczenia wychowawczego, w ROPS podjęto działania w celu zapewnienia ciągłości realizacji koordynacji zadania, m.in. poprzez przygotowanie do przekazania dokumentacji oraz nieodpłatne użyczenie sprzętu i wyposażenia niezbędnego do kontynuowania pracy przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Otrzymane przez ROPS w ramach dotacji celowej środki finansowe na realizację zadania koordynacji świadczenia wychowawczego przeznaczone zostały głównie na wynagrodzenia pracowników, zakup tłumaczeń oraz opłaty pocztowe.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Weryfikacja wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego

Z uwagi na przekazanie przez ROPS w dniu 28 grudnia 2017 r. dokumentacji związanej z realizacją zadań w zakresie koordynacji świadczenia wychowawczego wraz z prowadzonymi w tym celu rejestrami, informacje zawarte w niniejszym wystąpieniu, dotyczące liczby wniosków oraz prowadzonych postępowań

¹ m.in. na podstawie uchwały nr 12/364/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 marca 2016 r.

sprawdzających, pozyskane zostały na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli².

1.1. Liczba wniosków

W 2016 r. (II – IV kwartał) do ROPS wpłynęło 2971 spraw oraz wysłano i otrzymano 3691 formularzy wspólnotowych na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego wypłacanego za granicą.

W tym samym okresie³ wpłynęły 5074 sprawy oraz wysłano 1727 formularzy wspólnotowych na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego wypłacanego w Polsce.

(dowód: akta kontroli str. 62-98)

1.2. Prowadzenie postępowania sprawdzającego

Na koniec pierwszego okresu świadczeniowego⁴ do ROPS wpłynęło 9255 wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego, w tym 7302 na okres zasiłkowy 2016/2017 oraz 1953 na okres zasiłkowy 2017/2018. Łącznie w latach 2016-2017 wpłynęło 11403 wniosków w tym 6937 na pierwsze dziecko i 4466 na kolejne dzieci. Spośród złożonych wniosków nie rozpatrzono 440 z powodu niewywiązania się wnioskodawcy z obowiązku uzupełnienia dokumentów.

W tym okresie ROPS wydał 3834 decyzje w sprawach związanych z świadczeniem wychowawczym, w tym: 3814 w zakresie ustalenia świadczenia, 17 dotyczących jego nienależnego pobrania, 12 w zakresie zwrotu świadczenia nienależnie pobranego oraz jedną w sprawie umorzenia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Z otrzymanych z Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy danych dotyczących losowo wybranych 128 wniosków⁵ wynikało, że czas od złożenia wniosku do doręczenia decyzji wynosił od 11 do 605 dni, przy czym w okresie do 100 dni doręczono 40 decyzji, do 200 dni – 40, do 300 dni – 18, do 400 dni – 20 i po upływie powyżej 400 dni – 10 decyzji. Od wydania decyzji do dnia jej doręczenia upływało od dwóch do 150 dni, przy czym 75 decyzji doręczono w ciągu siedmiu dni, 37 – do 20 dni, siedem – do 30 dni, sześć – do 48 dni oraz trzy w okresie od 133 do 150 dni.

Z informacji przekazanych w dniu 21 czerwca 2017 r. przez ROPS Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dotyczących realizacji spraw w zakresie świadczenia wychowawczego wynikało, że 470 spośród wszystkich spraw, które wpłynęły w 2016 r. nie zostanie rozpatrzona w 2017 r., natomiast w 2017 r. bez rozpatrzenia pozostanie 6250 spraw.

Dyrektor ROPS wyjaśnił, że przyczyną determinującą czas rozpatrywania spraw jest między innymi konieczność weryfikacji informacji w instytucjach właściwych na terenie Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Instytucje zagraniczne mają 3 miesiące na udzielenie odpowiedzi (Wielka Brytania – 4 miesiące). Według Dyrektora, nierzadko informacje z zagranicy były niekompletne i konieczna była dalsza korespondencja w oparciu o podane wyżej terminy. Ponadto, jako przyczyny długiego czasu rozpatrywania wniosków i wydawania decyzji, wskazał brak wystarczającej liczby etatów w ROPS, słaba funkcjonalność systemu informatycznego Sygnity, przekazywanie do ROPS z dużym opóźnieniem (często nawet trzymiesięcznym) wniosków dotyczących 500 plus przez ośrodki

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524

³ II-IV kwartał 2016 r.

⁴ 01.04.2016 r. – 30.09.2017 r.

⁵ spośród wszystkich wniosków zakończonych wydaniem decyzji do dnia 15.12.2017 r. wybrano do badania co 30 wniosków

pomocy społecznej, złożona sytuacja życiowa wnioskodawców, niekompletność składanych dokumentów oraz konieczność tłumaczenia przesyłanych dokumentów. Ponadto Dyrektor wyjaśnił, iż w ocenie ROPS, aby umożliwić płynną i terminową obsługę koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczenia wychowawczego, konieczne było zwiększenie poziomu zatrudnienia o minimum osiem osób, co z powodu ilości środków przeznaczonych na realizację zadania nie było możliwe do zrealizowania.

(dowód: akta kontroli str. 20-98; 216-242)

1.3. Sprawozdania

Zgodnie z § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego⁶, ROPS – w imieniu Marszałka województwa kujawsko-pomorskiego – przekazywał Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, zawierające informacje o realizacji zadań z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dotyczących świadczenia wychowawczego. W celu zapewnienia rzetelności danych zawartych w sprawozdaniach ROPS podejmował działania w zakresie weryfikacji informacji uzyskiwanych w wyniku przetworzenia danych źródłowych w systemie teleinformatycznym SIGITY oraz formułował wnioski dotyczące niezbędnych korekt w tym systemie, w celu uzyskiwania w szczególności rzetelnych danych sprawozdawczych.

(dowód: akta kontroli str.99-108)

1.4. Przekazanie zadań

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin⁷ i przejęciu przez właściwych wojewodów dotychczasowych zadań marszałków województw z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego Dyrektor Generalny Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego zwrócił się do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o użyczenie składników majątkowych niezbędnych do kontynuacji przejmowanego zadania. Na podstawie uchwały⁸ Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ROPS użyczył Skarbowi Państwa⁹ składniki majątkowe o łącznej wartości początkowej 280,2 tys. zł.

Ponadto ROPS przekazał Delegaturze w Toruniu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy dokumentację dotyczącą spraw zakończonych i spraw w toku¹⁰ z zakresu świadczenia wychowawczego realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli str.109-165)

Ocena cząstkowa

W ramach posiadanych zasobów finansowo-kadrowych ROPS realizował zadania koordynacji w zakresie świadczenia wychowawczego, podejmując działania mające na celu sukcesywną obsługę składanych wniosków. Zgodnie z wymogami realizowano obowiązek sprawozdawczy w zakresie ww. zadań. W związku

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 212 – rozporządzenie uchylone z dniem 1.08.2017

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1428

⁸ nr 45/2026/17 z dnia 8 listopada 2017 r.

⁹ w którego imieniu działał Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy

¹⁰ w dniu 5 stycznia 2018 r. przekazano wykazy spraw w toku oraz spraw niezarejestrowanych

z przejściem przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego zadania w zakresie koordynacji świadczenia wychowawczego ROPS podjął działania w celu zapewnienia ciągłości realizacji tego zadania, między innymi poprzez przygotowanie dokumentacji oraz nieodpłatne użyczenie sprzętu i wyposażenia niezbędnego do kontynuowania pracy w ww. zakresie przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

2. Wykorzystanie dotacji Skarbu Państwa na obsługę programu „Rodzina 500 plus”

2.1. Zarządzanie środkami na realizację Programu

Na realizację zadań w zakresie koordynacji świadczenia wychowawczego, ROPS otrzymał w latach 2016-2017 w ramach dotacji celowej kwotę 1 145,8 tys. zł, z której wydatkował 1 138,0 tys. zł. Otrzymane środki zostały przeznaczone między innymi na wynagrodzenia¹¹ pracowników wykonujących ww. zadania, zakup tłumaczeń i usług pozostałych¹² oraz utrzymanie budynku w części przypisanej do realizowanego zadania. Roczne sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, zawierające rozliczenie wykorzystanych dotacji celowych z budżetu państwa otrzymanych za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, złożone zostały w dniach 27 stycznia 2017 r. oraz 26 stycznia 2018 r..¹³

(dowód: akta kontroli str.167-214)

2.2. Dodatkowe wynagradzanie osób realizujących zadania w ramach Programu

Pracownicy ROPS wykonujący zadania w zakresie koordynacji świadczenia wychowawczego nie dostawali dodatków do wynagrodzeń z tytułu jego realizacji. W latach 2016 - 2017 pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych otrzymali nagrody roczne. Dyrektor ROPS wyjaśnił, że nagrody wypłacone zostały w wysokości uzależnionej od wkładu pracy poszczególnych pracowników, a środki na ich wypłatę każdorazowo pochodziły z oszczędności w funduszu płac na realizowane zadanie wynikające między innymi z absencji chorobowej pracowników, urlopów macierzyńskich itp.

Łączna kwota brutto nagród wypłaconych w 2016 r. wyniosła 12,1 tys. zł, a w 2017 r. - 25,9 tys. zł¹⁴.

(dowód: akta kontroli str.215;216-242)

2.3. Wykorzystanie środków trwałych zakupionych w ramach dotacji na obsługę Programu

W ramach środków otrzymanych przez ROPS na realizację zadania w zakresie koordynacji świadczenia wychowawczego sfinansowano w 2016 r. zakup wyposażenia w kwocie ogółem 10,8 tys. zł, tj. sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem w łącznej kwocie 6,9 tys. zł oraz klimatyzatory do pomieszczeń zajmowanych przez pracowników realizujących zadanie w łącznej kwocie 3,9 tys. zł. W okresie tym nie dokonywano zakupu środków trwałych na potrzeby

¹¹ wraz z pochodnymi

¹² głównie usługi pocztowe

¹³ pisma nr DK.3035.2.2017.SK oraz DK.3035.2018.SK

¹⁴ w 2016 r. nagrody otrzymało 31 osób, a w 2017 r. 29 osób.

realizowanego zadania ze środków przeznaczonych na finansowanie koordynacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego.

Dyrektor ROPS wyjaśnił, że sprzęt i wyposażenie zostało zakupione zarówno z dotacji na realizację zadania jak i innych środków będących w dyspozycji ROPS w Toruniu. Wraz z przekazaniem zadania Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu ROPS użyczył posiadane środki trwałe i wyposażenie służące realizacji zadania nieodpłatnie w celu umożliwienia kontynuacji realizacji zadania.

(dowód: akta kontroli str.216-242)

Ocena cząstkowa

Otrzymane przez ROPS w ramach dotacji celowej środki finansowe na realizację zadania koordynacji świadczenia wychowawczego przeznaczone były m.in. na wynagrodzenia pracowników, zakup tłumaczeń oraz opłaty pocztowe. Sprzęt i wyposażenie biurowe zakupione ze środków pochodzących z dotacji na koordynację zadania w zakresie świadczenia wychowawczego wykorzystywane były do jego realizacji.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

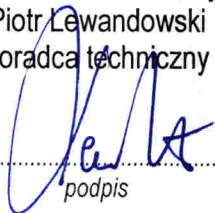
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Gdańsk, dnia 24.05.2018 r.

Kontroler/Kontrolerzy
Piotr Lewandowski
doradca techniczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Ewa Jasińska-Klućzek
podpis